

פרטיכל מס. 2 /

מישיבת ועדת הכספים

ביום ב' כ' סיון תש"י - 5.6.50.

נוכחים:

ד"ר גרנות - יו"ר
פ. נפתלי
י. רוקח
א.מ. גניחובסקי
א. חושי
ש. דיין
ד"ר מ. סנה
י. אפרתי
א. הרצפלד
ד"ר י. בדר

מוזמנים:

שר האוצר א. קפלן.
ד"ר ברגמן - מטעם האוצר;
ד"ר פורח - מטעם האוצר;
י. זגגי - מטעם האוצר.
ש. ספיבק - מטעם האוצר.
מ. אילון - מזכיר הועדה.

סדר היום:

- א. עבודת הועדה.
- ב. השתתפות הממשלה בעול קליטת העליה.
- ג. רישום ילדים לגנים.
- ד. הגרלות לרשויות המקומיות למטרות קונסטרוקטיביות.
- ה. תשובות לשאלות שהוצגו ע"י חברי הועדה בישיבה האחרונה.
- ו. המשך הדיון על התקציב - הכנסות - בולי-הכנסה.

הישיבה נפתחה בשעה 11.05.

א. עבודת הועדה:

שר האוצר א. קפלן: מאחר שטר פנקס חולה, אני מבקש אתכם לבחור ביו"ר לישיבה זו. אני מבקש את צערי על כך שלמרות העובדה שקבעו את הישיבה לשעה 10 באו חברי הועדה בשעה 11, בזמן שאנשי האוצר היו כאן בזמן.

א.מ. גניחובסקי: אני מציע לקבוע תנאי עבודה לוועדה. ביום שני לא נוכל להתאסף לפני שעה 11. כן אני מציע שנקיים ישיבות ועדה פעם בשבוע בזמן הדיונים בכנסת.

סיכום: הוחלט לבחור בד"ר גרנות כיו"ר לישיבה זו במקום טר פנקס שזעדר מהישיבה מסיבת מחלה. הוחלט לא לקבל כל החלטה מדבר עבודת הועדה בשבועות הבאים עד לשובו של טר פנקס.

ב. השתתפות הממשלה בעול קליטת העלייה:

שר האוצר א. קפלן: בישיבה הקודמת דברנו על נושא זה. נבחרה ועדת משנה שנתכנסה אתמול, ואני מקווה שהיא תמשיך את עבודתה היום או מחר, ותדון על כל העניינים הנוגעים לקליטת העלייה ולסוכנות היהודית. בינתיים סודרה ההלואה ע"ח "איירו" בסכום של מיליון לירות. חשבתי שסכום זה יתן לסוכנות היהודית אפשרות לעבוד, אולם אתמול, בישיבה השבועית של המוסד לתיאום, הודיעו אנשי הסוכנות היהודית שהכסף הזה בחוץ להם להחזקת האנשים במחנות בלבד ולתשלום החובות בקשר לפעולה זאת. אולם בסכום זה הם אינם יכולים לפתח את הפעולה הרחבה להוצאת האנשים מהמחנות. הם יוכלו לעשות זאת רק באפשרות להם לקבל מיליון ל"י לקניית אהלים ולהעמדתם. היו היום עמלות מן ההחלטות שנתקבלו בהנהלת הסוכנות בקשר לאמצעים שבהם ינקטו כדי שהאנשים יעזבו את המחנות. לא יחזיקו רווקים ובעלי משפחה עד גילים מסויימים במחנות. בשבוע הראשון יתנו להם להיות במחנה שער-העלייה ואח"כ יכריחו אותם לצאת. כדי לעשות זאת, צריך לתת להם לפחות אהלים שיוכלו לגור בהם. הוחלט על שורה של אמצעים נוספים שיגרמו בודאי לזעזועים רבים. אתמול קבלתי מספרים יותר מדוייקים בקשר לאהלים. קניית אהל תעלה להם 10 ל"י, אולם העמדת האהל, וסידורים שונים יעלו 40 לירות. הכוונה היא שבכל אהל תגור משפחה. כן דרושים צריפים פונקציונליים לצרכניה, טרפאה וכו'. אנו רוצים להכניס את הפעולה הזאת בתקציב השיכון. אחרי שאנשים יקבלו את האהלים הם יהיו עצמאיים ויפארו לקיים את עצמם. יש מחשבה להכניס תשלום שכר דירה לאלה שישתכרו, גם בעד אהל. הסוכנות היהודית בקשה עזרה מהממשלה. אמרתי שאינני רואה אפשרות לעשות דבר בענין זה בתקציב הפיתוח. אפשר לעשות זאת בתקציב הרגיל, אבל אינני יודע היכן אנו יכולים להכניס את הדבר.

ההצעה

אתמול התקבלה החלטה של הסוכנות היהודית תקבל הלוואה. אנשי הסוכנות טוענים שהועדה אישרה בזמנו יותר מ-3 מיליון לירות, ושאיני צמצמתי. אינני זוכר מה היה אז. הייתי מבקש את הועדה לאפשר לתת את ההלוואה בסך מיליון לירות, ולא לפות את כחי להתחיל לנהל מ"ס עם הבנק, או לתת יפוי-כח לוועדת משנה שתדון על התכנית הזאת, ואם תמצא אותה להגיונית נתחיל בסו"ס על ההלוואה עם הבנק יחד. בזמנו אישרנו שלושה מיליון לירות שנתנו כערבות לבנק על הלוואה של בסכום זה. השקענו שטרי מקרקעין בסכום זה.

אם לאשר את ההלוואה, מוטב לעשות זאת יום קודם, מאחר שבינתיים מוציאים כספים על האנשים האלה. מלבד זאת, וזו הבעיה העיקרית, המצב הולך ונעשה חמור ביותר בתוך המחנות. אני מציע לאפשר לתת את ההלוואה הזאת, לתקופה ארוכה יותר לפי אותם הפרינציפלים שנקבעו בקשר להלוואה של 3 מיליון ל"י, למטרה מסויימת זו של רכישת אהלים והקמתם. במיליון ל"י יקיסו 20 אלף אהלים.

י. רוקח: אני חושב שהדבר העיקרי בקשר להקמת האהלים הוא הסידור הסניטרי הסתאים. יש לי דוקומנטים היכולים להוכיח שבנו בלי אישור ממחלקת הבריאות. המצב הבלתי סניטרי משפיע על היישוב וגורם למחלות מדבקות. אין אנו צריכים לחסוך בהוצאות לסידורים סניטריים, ומוטב שנוציא את הכסף לדברים שדי אלה מאשר להחזקת האנשים בבתי חולים אחר-כך. אני מדבר בעיקר על ביוג.

שר האוצר א. קפלן: אתמול הועלתה הבעיה של הסידורים הסניטריים בוועדת התיאום, וטוב שיהיה צורך לאחוז באמצעים מתאימים כדי לדאוג לסידורים סניטריים במחנות. הנהלת הסוכנות לא הסכימה לכך שהסידורים הסניטריים הם גרועים ביותר.

ד"ר א. גרנות: גם אני השתתפתי בישיבה של מוסד התיאום. ההצעה להלוואה באה מתוך לחץ של העליה החדשה. עלינו לחשוב מה יהיה בעתיד מתוך מערכת השינויים במחנות. הצעה זו, שהיא בעצם התחלה להצעה, מהווה נסיון לשנות מה שהוא במשטר זה של המחנות שהיתה עליו בקרת חריפה. הסוכנות היהודית דרשה שהכסף יינתן לה כהקצבה. אנו לא ראינו כיצד אפשר לעשות זאת, ודיברנו על לבס שיקבלו את הכסף בצורת הלוואה. ההצעה באה לשם הוצאת האנשים מהמחנות. דובר לא מעט על התנאים הסניטריים במחנות. היתה תלונה שאין התייעצות עם הרשויות המקומיות בעניינים אלה. מצד הסוכנות היהודית אמרו שהדבר אינו כך. אנו צריכים לעמוד על כך שיהיה שיחוף פעולה בין הסוכנות והרשויות המקומיות בקשר לתנאים הסניטריים במחנות.

ד"ר מ. סנה: מה היא מידת הערבות על ההלוואה על חשבון "איירו"?

בישיבה הקודמת דובר על הלוואה נוספת לסוכנות היהודית. האם הצעה זאת ירדה מהפרק?

האם הערבות הזאת שתהיה גם-כך מסטרי מקרקעין תינתן על מיליון לירות? *האם הערבות הזאת שתהיה גם-כך מסטרי מקרקעין תינתן על מיליון לירות?*

שר האוצר א. קפלן: ההלוואה על חשבון כספי "איירו" היא על מיליון לירות. הבנק סירב לקבל הערבות על חלק מהמכום, מאחר שיש פה עניין עם מוסד בין-לאומי.

ההלוואה הנוספת לסוכנות ~~היהודית~~ הורדה מעל הפרק.

בקשר לערבות החדשה, אנו צריכים לברר את התנאים המווייקים עם הבנק והסוכנות היהודית. ~~בין אנו צריכים לברר את המכום הסופי.~~

י. אפרתי: אני מסכים לאישור הערבות. אם אנו מתחילים לפזר את המחנות, עומדת מלבד הבעיה של הסידורים הסניטריים, גם השאלה של/תכנית נוספת. סידור

שר האוצר א. קפלן: ועדת המשנה לענייני תביעות הסוכנות צריכה לטפל בדברים אלה. מאחר שטר פנקס חולה היום, מוכן מר אשכול לקיים את ישיבת הועדה הזאת מחר בשעה 18.30

א.מ. גניחובסקי: לטרות העובדה שקיימת ועדת משנה שלנו לעניינים אלה, אני חושב שיקבע בענייני הקליטה ממוסד לתיאום. בכדי שלא תבואנה הלואות כודדות בכל פעם, כפי שהבר נעשה עד עתה, אני מבקש את שר האוצר שישפיע כדי שמוסד התיאום יביא את חוות דעתו לוועדת הכספים, וכן יביא תכנית שליטה, דרך שר האוצר. אנו חייבים לדעת מה המצב ומה הדרישות, כי אחרת ניכנס לאותו מצב שהיה קיים קודם.

י. רוקח: האם נשתמש בשטרי מקרקעין, האם תהיה זאת השקעת יסוד?

ד"ר גרנות: זו אינה השקעת יסוד, אלא פקדון.

סיכום: הועדה הסכימה להצעת שר האוצר לתת הלואה להנהלת הסוכנות היהודית בסך מיליון לירות למטרת רכישת עשרים אלף אהלים ועשיית כל העבודות הכרוכות בהקמת האהלים. זמן ההלואה יהיה יותר ארוך מזמן ההלואה הקודמת. שר האוצר יקבע את הזמן אם הבנק והסוכנות היהודית יביא את הדבר לאישור לוועדת הכספים או לוועדת המשנה המטפלת בענייני הסוכנות.

הוחלט לקבוע את ישיבת ועדת המשנה הדנה בהשתתפות הממשלה בנשיאת עול הקליטה ותביעות הסוכנות למחר בשעה 18.30.

ג. רישום ילדים לגנים:

שר האוצר א. קפלן: ראש הממשלה, שר החינוך ואנכי קבלנו מכתב מעיריית תל-אביב, אני קבלתי העתק ממכתב זה. אני רוצה למסור את הדברים לוועדה, מאחר שהם נוגעים לענייני כספים. המכתב הוא בקשר לרישום ילדים לגנים. מר רוקח הפנה במכתב את תשומת לב ראש הממשלה לכך שאין אפשרות פיזית וכספית להוציא לפועל את הוראת החוק על הכנסת ילדים בגיל 5 לגנים. ברגע ישנם כאלפיים וחמש מאות ילדים בגני ילדים, ויהיה צורך להכניס עוד אלפים אחדים. אין אפשרות להכניס את הילדים לגנים, כי הגנים אינם קיימים. כמעט בלתי אפשרי להפקיע מאות חדרים. מר רוקח מפנה את תשומת לבנו לכך שאין אפשרות לסדר משטרות בגנים, מאחר שהילדים הם ילדים בגיל 5. הוא מבקש שהממשלה תתן לעירייה הלואה מכספי הפיתוח, ותשתף בהוצאות כדי לבנות גנים, כדי שלקראת השנה הבאה תהיה אפשרות להכניס את הילדים לגנים. הוא אומר שאם הממשלה לא תתן את ההלואה לבניינים, הכנסת הילדים לגנים לא תבוא בחשבון. יש לי ריב עם כל המועצות המקומיות, הטוענות שאנו מקפחים אותן. טענתן צודקת. המכתב נתקבל ביום ששי, והממשלה עוד לא יכלה לדון בדבר. אולם, הבאתי את העניין הנה לפני הדיון בממשלה, מאחר שזן בעיה דחופה. כשנציע לסעיפים המתאימים בתקציב הרגיל ובתקציב הפיתוח נדון בשאלה זו.

י. רוקח: אינני מעוניין להחריף את הדברים, כי הם חריפים לסדי. בעיה זו אינה רק של תל-אביב, אלא גם של כל המועצות וגם של ירושלים וחיפה.

רט.

אמסור לכם אינפורמציה לגבי תל-אביב. בתל-אביב יש 2500 ילדים בגנים העירוניים, מהם 800 בגיל 4, מקרים סוציאליים שמן הנמנע להחזיקם בבית. יש רק 1700 מקומות לילדים בגיל 5. ביחד עם יפו, יש בערך 9500 ילדים בגיל 5. עם יפו, חסרים לנו כ-8000 מקומות לילדים. אין לנו בנינים. כל כתת גן מצריכה שלשה חדרים. אם יש לנו צורך ב-200 כתות, נצטרך להפקיע 600 חדרים, מה שאינני מאמין שנוכל לעשות. אי-אפשר לשלוח ילדי-גן רחוק. החזקת כתת-גן עולה 1500 לירות. 200 כתות תעלינה 300,000 לירות. בשבילנו זה סכום עצום. כן קיימת בעיית ריהוט החדרים. בנינו בתי-ספר ע"י הלואה, אולם 8000 ילדים ימשיכו ללמוד במשמרת שניה לטרות הבנינים, מאחר שאין ריהוט כדי לרדת את הבנינים החדשים, שהם טובים וזולים. אי-אפשר לשלוח את הילד הקטן בערב לגן. יש לנו צרות בקשר לזה ששולחים ילדים בני 6 למשמרת שניה, מאחר שהילדים הגדולים הלומדים מספר שעות יותר גדול מוכרחים ללמוד בבקר. שר האוצר יודע שהיתה התלבטות בקשר לריהוט לבתי-הספר שבנינו זה 8 חדשים. תיקנו שבדי-כלים, ולקחנו ציוד מסויים מערבים, אולם אין להשוות את מה שיש לנו עם הצרכים. מספר הילדים הולך וגדל. בכדי לבנות כתת-גן, לרדת אותה ולציידה דרושם 4000 לירות. כלומר, 200 כתות תעלינה 800,000 לירות. סכום זה הוא רק בשביל תל-אביב. בתל-אביב יש 35% מן הילדים. אני מעריך שדרושים כ-2 מיליון ל"י למטרה זו לכל הארץ. אני משער שישנם מקומות מסודרים יותר, כגון המשקים.

בתכנית הפיתוח לא נכנס אף סכום לבנין בתי-ספר. אין לנו כל אפשרות פיזית לרשום את הילדים ולהשלות את ההורים. אין אפשרות להוציא ילדים בגיל 4 מהגנים מאחר שבגיל 4 מתקבלים רק מקרים סוציאליים. אם אוציא את הילדים בגיל 4, אאמלל 800 משפחות נזקקות לעזרה.

אני מבקש להעמיד על סדר יומה של הועדה הזאת את שאלת הבנינים, הציוד והרהיטים לגנים ולבתי-ספר. אני מציע לא לדחות את הדבר בלי גבול. אין הממשלה צריכה להטיל על הרשויות המקומיות דברים שאין להן אפשרות להוציא לפועל מבחינה פיזית. אני מבקש לקבל את הצעת העירייה להשהות את רישום הילדים בגיל 5-לשנה, ואני מקווה שהממשלה תביא הצעת חוק מתאימה.

פ. נפתלי: אנו יכולים לדון בענין ההלואות לבנינים, מאחר שריהוט וכו'. אין הועדה הזאת יכולה לדון לכדה על הצעתו האחרונה של מר רוקח. הצעה זו נוגעת יותר לוועדת החינוך.

סיכום: הועדה הכירה בדחיפות הענין, והחליטה לדבר עליו בזמן הדיון על סעיף אחינוך בתקציב הרגיל, ועל סעיף ההלואות לרשויות המקומיות בתקציב הפיתוח. כן הוחלט לבקש את יו"ר הועדה, מר פנקס, להחיש את הדיון בשאלה זו עד כמה שאפשר.

ד. הגרלות לרשויות המקומיות למטרות קונסטרוקטיביות:

י. רוקח: עוררתי בזמנו את השאלה של הגרלות לרשויות המקומיות למטרות קונסטרוקטיביות, כגון השקעות יסוד וכו'. היתה לנו ישיבה בענין זה. באתי בדברים עם עיריות ירושלים וחיפה, והן מסכימות לכך שענין זה לא יהיה רק בקשר לתל-אביב, אלא יהיה בקשר לכל השלטונות המקומיים. אחרי ויכוח בוועדת הכספים של העירייה, הסכימה הועדה לעשות את הדבר, כי איננו צריכים להשיב את הכספים רק בדרך אחת. נוכל להוציא מהצבר מיליון לירות נטו, סכום גדול בשבילנו.

ד"ר א. גרנות: אני מציע שמיד אחרי שנבמור את הדיון על התקציב, נדון בשאלת היחסים בין הממשלה והרשויות המקומיות. נצטרך לשמוע את דעת האוצר בענין זה.

שר האוצר א. קלפן: אם ההגדרות תהיינה בסכום קטן, של עד חצי לירה אינני מוצא לנכון להתנגד להם. אולם בוועדת משנה נשמעה התנגדות להצעה זו.

ד"ר גרנות: יש לעשות את הדבר כך שלא תהיה הפרעה למלוח מסלתי. אני מציע שוועדת המשנה לעניני היחסים בין הרשויות המקומיות והממשלה תביא הצעות שבהן תקח בחשבון את תיאום הפעולה בין המדינה והרשויות המקומיות.

ס י כ ו ם : הוחלט להעביר את הענין לוועדת המשנה המטפלת בעניני היחסים בין הממשלה והרשויות המקומיות, כדי שוועדת המשנה תביא לוועדה המלאה הצעות שבהן תיקח בחשבון את תיאום הפעולה בין המדינה והרשויות המקומיות. מר רוקח, שהוא חבר בוועדת המשנה, נתבקש לדאוג להחשת הענין בוועדת המשנה.

Y

ה. תשובות לשאלות שהוצגו על ידי חברי הועדה בישיבה האחרונה:

היו"ר ד"ר גרנות: הועדה היתה צריכה לקבל תשובות בכתב בקשר לשאלות שהוצגו על ידי החברים בישיבה האחרונה, לא קבלנו את החומר, והדבר מעכב את עבודת הועדה. הוצגו שאלות בקשר למס רכוש.

ד"ר ברגמן: אשתדל להמציא את החומר בהקדם. הדברים מוכנים, אולם אין מי שיעתיק אותם, מאחר שלקחו את הכתבניות שלנו לעתודות. לוקחים גם אנשים הסטפלים בגביית מס-הכנסה, מה שמעכב את גביית המס.

שר האוצר א. קפלן: שבי סבור שחלק מן הדברים תוכלו לשמוע בעל-פה עכשיו.

ד"ר ברגמן: דשימה המס-ההכנסה מן המסים במשך החדשים ינואר עד מאי היתה כדלהלן:

		<u>מכס כללי:</u>	
ל"י	839.000	ינואר	
"	735.000	פברואר	
"	732.000	מרץ	
"	785.000	אפריל	
"	775.000	מאי	
		<u>מכס על דלק:</u>	
"	367.000	ינואר	
"	344.000	פברואר	
"	492.000	מרץ	
"	218.000	אפריל	
"	355.000	מאי	
		<u>בלו - טנס:</u>	
"	360.000	ינואר	
"	306.000	פברואר	
"	387.000	מרץ	
"	348.000	אפריל	
"	388.000	מאי	

בלי הגדלת המס תימשך ההעלאה בתצרוכת ונרכל להגיע ל- 4 מיליון ל"י.

		<u>בלו - משאנות:</u>	
ל"י	157.000	ינואר	
"	182.000	פברואר	
"	301.000	מרץ	
"	179.000	אפריל	
"	182.000	מאי	

אם נוסיף על האומדנה, נצטרך להוסיף בהרבה על שעור המס. נוסף לכך, אם מגדילים את המס בהרבה, יש לחשוב על הקטנה בתצרוכת.

היתה שאלה בקשר לסוגי הדלק. מלבד בנזין, כמעט שאין מס על דלק. ההכנסה מקרוסין היא 1,03 על ליטר, מה שיכול להכניס 8 אלפים לירות בחודש. התצרוכת של הצנא בבנזין כמעט שלא שדכתה שאינה משתנה, והיא מגיעה ל- 2 מיליון ליטר לחודש. גם בתצרוכת האזרחית אין שינויים במסוצע. במרץ הגיעה התצרוכת ל- $2\frac{1}{4}$ מיליון ליטר; במרץ הגיעה התצרוכת ל- $11\frac{1}{2}$ מיליון ליטר, ובחודשים שאחר-כך היתה התצרוכת כמעט דומה. בעד כל ליטר משלמים 26 מיל במקום 30 מיל. על דיזל אין מס ולכן הגדילו בהרבה את דמי הרשיון למכוניות דיזל. מלבד הקרוסין אשר המס ממנו מגיע ל- 3% מן ההכנסה מהדלק, אין מס על כל דלק אחר מלבד בנזין.

מר רוקח בקש לדעת פרטים בקשר להערכת הבתים. ההערכה הכללית על הבתים היתה אשתקד 700 אלף ל"י. השנה ההכנסה מסקור זה תהיה קטנה יותר בגלל חוק עידוד השקעות הון. ההערכה על הבתים החדשים כמעט אינה מענינת אותנו. אני חושב ש-650 אלף ל"י מסקור זה הוא סכום מתאים למציאות. אפשר לחכות להגדלת ההכנסות מההערכה החדשה רק בקשר למגרשים. אולם, אנו רחוקים מלגסור את ההערכה על המגרשים, כי ישנם בירורים רבים. אנו רחוקים מגבייה מלאה של ההערכה. אשתקד גבינו 550 אלף ל"י, ובשנה זו אנו מקווים לקבל הרבה יותר. אולם, ייתכן שאם לא נצליח מאחר שאיננו יכולים לנהל את הגבייה בהצלחה בגלל סיבות שונות. אנו צריכים קשה למשל לגבות את המס מאנשים שאינם גרים בארץ. ברור שאפילו אם ההערכה על הבתים תהיה יותר גבוהה, לא נקבל מהבתים הכנסה יותר גדולה בגלל השחרורים. באופן תיאורטי יכולה להיות הגדלה מהמגרשים, אבל אני חוזר ואומר שאני מסופק אם הגבייה תהיה מוצלחת ואם נוכל לגבות מה שצריך לקבל לפי ההערכה.

י. רוקח: האם אתה לוקח בחשבון את מה שהאפוטרופוס צריך לשלם כמס רכוש עירוני? האם המספרים שהזכרת כוללים את נכסי האפוטרופוס?

ד"ר ברגמן: אם אינני טועה, גבינו אשתקד 180 אלף ל"י מהאפוטרופוס לתקופה של שנתיים. התנגדנו לכל ההעלאה של ההערכה על הבתים הערביים בגלל נימוקים כלליים. אני מעריך שבשנה זאת נקבל מ-70 עד 100 אלף ל"י מסקור זה, מה שאינו עלול לשנות בהרבה. באופן תיאורטי נכללות ההכנסות מנכסי האפוטרופוס בסכום זה, אולם אינני יודע אם הן נכללות במציאות.

שר האוצר א. קפלן: ועדת הכספים הביעה את דעתה שאין לעשות הערכות על הבתים של האפוטרופוס. כן קבענו לא לשנות את ההערכה באיזורים הקרובים לנכסי האפוטרופוס, מנימוקים כלליים.

ד"ר ברגמן: היו שאלות בקשר למס הכנסה. שאלו כמה תעלה ההנחה בנוגע לפרמיה לפיריון עבודה ופרמיה לייצוא. ההנחה היא שהכנסה זו היא נוספת להכנסה הרגילה. אם אדם מקבל פרמיה, הוא מקבל קודם כל מה שהוא מרויח באופן רגיל. אנו צריכים לדאוג לכך שלא תהינה טרנסקציות שונות. ההפסד מההנחות יהיה קטן מאד. אנו מניחים שתוספת עבודה תוזיל את הוצאות הייצור הממוצעות, ולא תוריד את ההכנסה בטו. כן גם ההכנסה של הפועל תתן יותר צאצאצא בממוצע.

שר האוצר א. קפלן: הייצוא בשנה הקודמת הגיע ל-100,000 בערך ל-9 מיליון ל"י. הסוחרים טוענים שלא הרויחו כלום מהייצוא. אני חושב שישנם אנשים שלא הרויחו, אולם לעומתם ישנם אנשים שכן הרויחו. הרווח הכללי לא יהיה יותר מ-5% בממוצע. אין אפשרות לתת מספרים מדויקים מן הרווח. הרווח יכול היה להיות בערך 400,000 ל"י. ההפסד יכול היה להיות בערך 100,000 ל"י.

בקשר לפרמיות, לא יהיה הפסד, כי האיש ימשיך לשלם מהפנסותיו הרגילות. כאן תהיה הכנסה נוספת. אני מציע לא לשחרר לגמרי, אלא להטיל 10%. אי אפשר לדעת מה יהיה ההפסד למפרע, כי אין אנו יודעים מה יהיה הרווח הנוסף הזה ומה תהינה הפרמיות.

א. חושי: ישנם בכל הארץ 6,000 עובדים בשיטה סינטיטית. הפרמיות לא תשנינה לגמרי את ההכנסה מס ההכנסה, כי הן מעל להכנסה הרגילה. אני חושב שההכנסה תגיע לחצי מיליון ל"י לשנה. אם נוכל לפתח את הדבר, יהיו עשרת אלפים איש.

ד"ר ברגמן: היתה שאלה בקשר להגדלת מס הסכום החופשי מס. לפי האומדנה שלי יהיה מספר משלמי המס 220,000. כעת ישנם מאתיים אלף משלמי המס, ובסוף שידוך מרץ היו 292,000. אם יהיו רק 200 אלף משלמי המס, כל העלאה של 10 ל"י בסכום המשוחרר מן המס תעלה לנו 360,000 ל"י.

נדד
ד"ר ברגמן:

האם אתה כולל גם נשים עובדות?

אין רישום מיוחד לנשים עובדות, והן מהוות בקשר לניכוי המס יחידה אחת ביחד עם הבעל.

ד"ר ברגמן:

לפי הסטטיסטיקה של השנה הראשונה יש לכל משלם מס במסווע ילד אחד, פרט לעובדים אשר להם יש יותר ילדים. כל 10 ל"י שמוסיפים בניכוי מס הכנסה לילד ראשון עולה לנו בערך 360 אלף ל"י.

אין אנו יכולים לעשות חישוב בקשר לקואופרטיבים, כי אנו מתחילים כעת בסיום החשבונות של השנה הראשונה. אנו מפגרים כמעט בשנה בענין זה. לפי האומדנה שעשיתי נקבל מהסקטור הקואופרטיבי ומהסתדרות בין מיליון ל-2 מיליון ל"י. כמעט שלא תהיה הוספה, מאחר שחלק מן הקואופרטיבים גובים עכשיו את המס. אולי תהיה הוספה של 100 אלף ל"י. מהקואופרטיבים הגדולים כגון סולל בונה ואגד אנו מקבלים מפרעות של עשרות אלפי לירות על חשבון המס. אנו מדיינים אתם על גובה המס, כשם שעושים זאת בקשר לכל משלם מס גדול, והדבר לוקח זמן רב. אם נצליח השנה, נוכל לגבות מסקטור זה עד 2 מיליון לירות. מלבד העובדים, אחוז המס שיתקבל מסקטור זה יהיה גבוה יותר מאשר מכל סקטור אחר. אם נקבל 13 מיליון ל"י מס זה, ובערך 6 מיליון או קצת יותר מהעובדים מקבלי שכר ומשכרת - וזה כולל גם את חברי הקואופרטיבים - הרי שני מיליון מהכנסות הקואופרטיבים מהווים סכום די גדול. כמובן גביית מס ההכנסה תלויה בהרבה באדמיניסטרציה. האדמיניסטרציה שלנו אינה פועלת; קשה לעבוד היום. לדעתי הסכום של 9 1/2 מיליון לירות שגבינו בשנה שעברה מראה על כשלון. גם השנה לא נגבה מספיק.

ד"ר בדר:

הייתי רוצה שיטבירו לי את ענין הפרמיות לעבודה נוספת. האם זה תלוי בשיטת שכר מיוחדת, מה יהיה בבסיס, התוספת וכו'?

היו"ר ד"ר גרנות:

דבר זה אינו שייך הנה כרגע. רצינו לקבל אינפורמציה על השאלות. האם נוכל לקבל אינפורמציה בכתב טאט האוצר בנוגע לפרמיות?

שר האוצר א. קפלן:

עוד אין לנו חומר שאנו יכולים למסור בכתב. נוכל למסור חומר בעל-פה.

ד"ר ברגמן:

היתה שאלה בקשר לנקודת ההקפאה. אם נקודת ההקפאה תהיה 1200 ₪ לירות, יכול להיות ההפסד מס-ההכנסה כ-500,000 או 600,000 לירות לשנה. הפסד זה יהיה אם נבטל את ההגבלה וניתן לכולם 1200 לירות.

שר האוצר א. קפלן:

לא ענינו על השאלות בקשר לחלוקת הסכומות ובקשר לנלו על טבק. תקבלו מחר את ההצעות ותראו כמה זה יתן. כן בקשו אינפורמציה בקשר למע"ף מודיעין וחקר דעת הקהל. אני מבקש את מר זגלן להכין את האינפורמציה הדרושה בקשר לזה. אשר לשאלה בדבר אפשרות לצמצום, כשנדון על הסכומים נסביר את המצב.

המשך הדיון על התקציב - הכנסות - גולי-הכנסה.

ד"ר ברגמן:

האומדנה של ההכנסה מן המס הזה מנוססת על ההנחה שתהיה הגדלה במס-השעשועים. מכינים הצעות להנחות במס-גוללים, אבל חשבנו שהכנסת חסכים להעלאה במס-שעשועים על תיאטרונים ועל בתי-קולנוע. אם תהיה העלאה, נוכל להגיע למיליון ו-300 אלף ל"א הכנסה מס זה.

רט.

ישנה הגדלה טבעית של 30% לעומת ההכנסה בשנה הקודמת; יש הגדלה אאאאאאאאאאאא טבעית. אולם כדי שנגיע לסכום הנ"ל, צריכה להיות העלאה מסויימת במס-השעשועים.

שר האוצר א. קפלן: מבקשנו לשנה הקודמת, והדבר התגשם רק בסוף השנה הזאת, שהעיריות תקבענה דרגת-תשלום-המס. אמרנו שניתן לעיריות 50% אחוז מסויים מההכנסה הזאת. עירית תל-אביב הכניסה את הדירוג המשותף מיד, אולם הרשויות המקומיות האחרות עשו זאת יותר מאוחר, והיו כאלה שהכניסו דירוג רק בינואר ובפברואר. ישנם מקומות אשר בהם הגביה נעשית בצורה משותפת, יחד עם המסים העירוניים. העיריות טוענות שבעצם שייך המס כולו להן. נצטרך לבנות על כך.

למעשה שחררנו את כל המוסדות האוטונומיים והתרבותיים מסס-שעשועים. הוצד עורך בשנה הקודמת ויכוח גדול. השחרור נעשה לפי המלצת שר החינוך. כל מוסד פונה אלינו בבקשה לשחרר אותו מן המס, ומסביר את ערכו התרבותי העולה על האחרים. אני רוצה שהועדה תדון ותחליט אם באמת אנו צריכים לשחרר מסס השעשועים את המוסדות האלה. יש אוטונים המופיעים בתור פרטים ואנו צריכים לקבל מהם מס, אולם בכל מקרה יש ויכוח. שחררנו את הקונצרטים של המוזיאון בתל-אביב ואת ויצו, מאחר שהיתה להם מטרה מיוחדת. אנו מקבלים את המס מהופעות בודדות, אולם הן אינן מרובות, וההכנסה הגדולה יכולה להיות ממוסדות. אני שואל את הועדה אם לא היה רצון להטיל מס-שעשועים גם על המוסדות התרבותיים? ההכנסה מסס-זה יכולה להיות גדולה, ולאפשר לי לעשות דבר-מה בשביל האומנות והתרבות. אחרת, לא אוכל להפריש סכומים המתקציב למטרה זו. הסוליסטים בתזמורת אינם רשאים להוציא מטבע זר מהארץ. מצבם של אאאאאאאא המנצחים הוא קצת שונה. התזמורת הסכימה לכך שיוטל מס-שעשועים על המוסדות האוטונומיים, אולם התיאטרונים התנגדו. אחרים מהם מפחדים שלא הם יקבלו את התמיכה, ובצדק. אני מבקש את הועדה לדון ולהחליט בשאלה זו.

כן עומדת השאלה אם להרגיל את המס הזה בנקודות מסויימות. אני מבקש את חברי הועדה לחשוב גם על כך.

המשך הדיון בענין בולי-הכנסה בכלל ומס-שעשועים בפרט יתקיים בישיבה הבאה. ס י כ ו ם ;

